

Tab. 7. Management tyreoidálních uzlů dle výsledku FNAB (upraveno podle 6 a 7)

	Další charakteristiky uzlu	Management	
Bethesda I Riziko malignity 2–4 %¹	Vysoká UZ suspekce	Opakovat FNAB co nejdříve	
	Ostatní	Opakovat FNAB během 3 měsíců ² Zvažovat „in-site“ cytologii ³	
Opakovaně Bethesda I Riziko malignity 2–4 %¹	Vysoká UZ suspekce nebo růst ⁴ nebo velikost > 4 cm	Diagnostická operace ⁵	
	Ostatní	UZ kontroly za 6, 12, 24 měsíců nebo diagnostická operace ⁵ nebo zvážit core-cut biopsii ¹¹	
Bethesda II Riziko malignity 1–2 %⁶	Vysoká UZ suspekce	Opakovat UZ a FNAB během 1 roku (je-li FNAB opakovaně benigní, je riziko malignity minimální)	
	Nízká a střední UZ suspekce	Opakovat UZ za 1–2 roky V případě růstu a/nebo nového UZ suspektního znaku opakovat FNAB (v případě růstu lze jen opakovat UZ)	
	Velmi nízká UZ suspekce, 1× FNAB benigní	UZ ne dříve než za 2 roky ⁷	
	Velmi nízká UZ suspekce, 2× FNAB benigní	Další kontroly UZ ⁸ ani FNAB nejsou nutné	
Bethesda III Riziko malignity 6–48 %⁹	Postup závisí zejména na klinických a UZ rizikových faktorech, velikosti uzlu, riziku malignity na konkrétním pracovišti a preferenci pacienta Zvážit kalcitonin a molekulární testy ¹⁰ , jsou-li dostupné		
	Uzel ≤ 4 cm s nízkým/středním UZ rizikem bez dalších klinických rizikových faktorů, negativní kalcitonin, negativní molekulární testy ¹⁰	Opakovat FNAB Sledovat UZ Zvážit core-cut biopsii ¹¹	
	Uzel > 4 cm, negativní kalcitonin, pozitivní „vylučující“ molekulární testy ¹⁰	Spíše diagnostická operace ⁵	
	Pozitivní „potvrzující“ molekulární testy ¹⁰ u uzlů > 1 cm nebo pozitivní kalcitonin	TTE ¹³	
Bethesda IV Riziko malignity 14–33 %	Většinou operace, zvážit „vylučující“ molekulární testy ¹⁰ , jsou-li dostupné, a kalcitonin		
	Normální druhý lalok (nebo s uzly ≤ 1 cm bez vysoké UZ suspekce), nejsou známky extratyreoidální invaze nebo patologické LU, negativní kalcitonin	Spíše diagnostická operace ⁵ Zvážit UZ kontroly, jsou-li negativní „vylučující“ molekulární testy ¹⁰	
	Vysoká UZ suspekce u uzlu > 4 cm nebo pacient rizikový stran opakované operace nebo uzly v druhém laloku s vysokou UZ suspekci/> 1 cm nebo pozitivní kalcitonin	TTE ¹³	
Bethesda V a VI Riziko malignity V: 53–87 % VI: 94–100 %	Většinou operace, zvážit „potvrzující“ molekulární testy, event. testy na agresivní mutace ¹⁰ , zvážit kalcitonin		
	Nález svědčí pro diferencovaný tyreoidální karcinom	Uzel < 1 cm, bez dalších rizikových faktorů ¹² bez ohledu na BRAF mutaci ¹⁰	HTE a istmektomie nebo aktivní UZ sledování
		Uzel 1–4 cm	HTE a istmektomie TTE ¹³ je-li přítomný klinický rizikový faktor ¹² , nebo jsou pozitivní „potvrzující“ molekulární testy ¹⁰
		Uzel > 4 cm	TTE ¹³
Nález svědčí pro jinou malignitu	Postup je individuální (operace, zvážit core-cut biopsii ¹¹ u podezření na lymfom či pokročilý anaplastický/nediferencovaný karcinom, kde není indikace k radikálnímu chirurgickému výkonu)		

UZ: ultrazvuk, FNAB: biopsie štítné žlázy tenkou jehlou, ATA: American Thyroid Association, ČES ČLS JEP: Česká endokrinologická společnost ČLS JEP, HTE: hemithyroidektomie, TTE: totální tyreoidektomie, LU: lymfatické uzliny

¹ u uzlů, které byly operovány, bylo riziko malignity vyšší (9–32 %), což je ale ovlivněno selektivním zkráslením

² podle některých autorů je vhodné opakovat FNAB ne dříve, než na 3 měsíce, z důvodu možného rizika falešně pozitivního nálezu při reparativních změnách po předchozí punkci, dostatek důkazů pro tento postup ale není

³ zhodnocení reprezentativnosti vzorku přítomným patologem během FNAB

⁴ nárůst objemu minimálně o 50 % nebo zvětšení ve 2 rozměrech uzlu minimálně o 20 %, nejméně však o 2 mm v průběhu 6 měsíců

⁵ diagnostickou operací je hemithyroidektomie a istmektomie, není-li jiný důvod k totální tyreoidektomii

⁶ pokud je FNAB ze stejného uzlu hodnocena ≥ 2× jako Bethesda kategorie II, je riziko malignity minimální

⁷ efektivita UZ k hodnocení růstu jako indikátoru malignity je limitovaná, pokud už se kontrolní UZ provádí, tak ne dříve než za 2 roky, dále za 3–5 let, je-li uzel stabilní, nebo dříve, je-li progrese

⁸ UZ provádíme pouze u symptomatických rostoucích uzlů, UZ kontroly s cílem hodnotit riziko malignity nejsou indikovány

⁹ riziko malignity v kategorii Bethesda III je odlišné v jednotlivých centrech (průměrně 16 %) a významně závisí na erudici cytopatologa

¹⁰ charakteristika a potenciální využití molekulárních markerů je v tabulce 9

¹¹ pokud je metoda dostupná a je technicky možné její bezpečné provedení, lze core-cut biopsii výjimečně zvážit u výsledku Bethesda I a III s cílem vyhnout se chirurgickému výkonu a u výsledku Bethesda V a VI, když je podezření na jiný než diferencovaný tyreoidální karcinom (např. lymfom, anaplastický či málo diferencovaný karcinom, metastáza)

¹² rizikové faktory: extratyreoidální invaze na UZ, patologické LU, předchozí ozáření krku a horní poloviny těla, předchozí léčba pro tyreoidální karcinom nebo familiární výskyt, podle některých doporučení velikost > 2 cm, mutace TERT, TP53, PIK3CA nebo AKT1p53 pokud je vyšetření dostupné (jejich vyšetření není podmínkou)

¹³ jsou-li předoperačně nebo peroperačně patologické LU, tak disekce v příslušném a centrálním kompartmentu, profylaktická disekce v centrálním kompartmentu je předmětem pokračujících diskuzí, lze ji indikovat u uzlů > 1 cm s pozitivním nálezem několika mutací (BRAF mutace + některá z mutací spojených s agresivitou tumoru – TERT promotor, TP53, PIK3CA, AKT1p53), event. zvážit u uzlů > 1 cm s pozitivní BRAF mutací (není evidence based)